

1. Hvordan vil fylkesordføreren sikre at tillitsvalgte og ansattes organisasjoner involveres tidlig og reelt før nye KI-verktøy innføres i Agder fylkeskommune?

Teknologi omslutter oss på godt og vondt, og kunstig intelligens inntar og overtar stadig flere områder. Den økende digitaliseringen møtes samtidig av en reguleringsbølge fra EU.

Kunstig intelligens er et av mange verktøy offentlig sektor benytter i sin digitale tjenesteutvikling. For å sikre godt partssamarbeid ved digital omstilling har KS sammen med partene LO Kommune, Unio, YS Kommune og Akademikerne. Dette arbeidet er kommet på plass etter sterkt påtrykk fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i Agder fylkeskommune.

Veilederen er utviklet for å støtte tillitsvalgte, arbeidsgivere og de som jobber med digital omstilling i kommunal sektor, og for å sikre et godt og forutsigbart partssamarbeid.

Digitalisering og innføring av ny teknologi er avgjørende for at kommunal sektor skal kunne levere gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. Godt partssamarbeid er viktig for å sikre gode prosesser og at ansattes perspektiver blir ivaretatt.

Fylkesordfører støtter representants behov for mer informasjon om hvordan kunstig intelligens treffer våre tjenester. Administrasjonen vil derfor gi en orientering om bruk av teknologi i vår tjenesteproduksjon til høsten.

2. Hvordan vil fylkesordføreren sikre at tillitsvalgte og organisasjonene i eierkommunene, deriblant fylkeskommunen, får reell medvirkning innenfor IKT Agder IKS?

Agder fylkeskommune er eier av regionale og nasjonale utviklingspartnere som bidrar med digital tjenesteutvikling og digital omstilling, eksempelvis IKT Agder IKS, Novari IKS, KS digital AS og Tet digital AS. Samtidig har staten flere virksomheter som bidrar med tilsvarende utviklingskraft, eksempelvis Digidir, EnTur, Sikt og AutoPASS via Vegdirektorat. I tillegg er vi eier av OFA IKS som bidrar med et økende antall anskaffelser på teknologiområdet.

Nettopp på grunn av et økende antall samarbeidspartnere til digital tjenesteutvikling har KS utarbeidet veilederen for godt partssamarbeid ved digital omstilling – en god start.

Agder fylkeskommune er deleier i IKT Agder IKS og selskapet styres gjennom representantskapet og selskapets styre. Ansattes rett til medbestemmelse skal ivaretas i den enkelte eierkommune og det er der den faktiske beslutningen om å ta i bruk ulike verktøy fattes. Ansvarlig innføring av teknologi som kunstig intelligens må forankres hos eierne før de rulles ut som tilbud.

Samarbeidet mellom eierkommunene ivaretas i strukturen som er benevnt IKT Agder samarbeidet. IKT Agder samarbeidet består av representasjon fra eierkommunene og IKT Agder IKS. Fylkeskommunen er representert inn i samarbeidet på både

ledernivå og ansattnivå. I samarbeidsstrukturen koordineres eierkommunenes ulike behov og interesser i dialog med selskapet.

Også i IKT Agder sammenheng testet nå veilederen for godt partssamarbeid ved digital omstilling. Frem til veilederen er godt innarbeidet i samstyringsstrukturen vil innføring av ny teknologi som medfører omstilling for medarbeiderne ivaretas i Agder fylkeskommunes drøftingsinstitutt.

3. *Hvilke konkrete tiltak gjøres for å sikre at fylkeskommunen ikke gjør seg avhengig av kommersielle teknologigiganter? Vil fylkesordføreren vurdere retningslinjer som prioriterer åpen kildekode og nasjonale/nordiske offentlige alternativer og språkmodeller? Vurderer en for eksempel å se til arbeidet med den interne KI-tjenesten Mimir i Vestland fylkeskommune, som er tilpassa organisasjonens egne behov og gjør at en ikke trenger å mate interne dokumenter inn i eksterne KI-tjenester?*

Ønsket om større uavhengighet av kommersielle teknologigiganter er en reell utfordring. Avhengighet av enkeltleverandører gir både økonomisk sårbarhet, gjennom lisenskostnader vi i liten grad kan kontrollere, og styringsmessig sårbarhet, da vi lett kan miste innsyn i og kontroll over hvordan våre data behandles. Det er i dag krevende å frigjøre seg helt fra de store internasjonale teknologiselskapene, men dette er en problemstilling vi er veldig oppmerksomme på.

Agder fylkeskommune følger godt med på det som skjer i de øvrige fylkeskommunene og i starten av mai presenterte Vestland fylkeskommune Mimir for det fylkeskommunale kollegiet for HR, IKT og digitalisering (HID). Det er god tradisjon for deling av informasjon og løsningen mellom fylkeskommunene, så Mimir er en løsning vi vil se nærmere på sammen med de øvrige fylkeskommunene.

Det foregår også interessante diskusjon i KS knyttet til bruk av KI. Det er en enighet om at KI er og i enda større grad blir en del av vår arbeidshverdag i tiden fremover. KS er tydelig på at KI må tas i bruk raskt, men at dette må skje på en strukturert måte. Det er behov for felles rammer, standarder og infrastruktur, og dette er noe hver enkelt kommune og fylkeskommune ikke bør løse hver for seg. Vi må ta kontroll over både data, sikkerhet, personvern og samhandlingen mellom systemer. Det er behovet som bør styre utviklingen av nye løsninger med KI funksjonalitet. På denne måten kan vi ta i bruk KI på en ansvarlig og effektiv måte. KS har uttalt at det er ønskelig med felles løsninger, koordinering og sterkere nasjonal retning, slik at KI gir reell verdi og tillit til offentlig sektor. Vi må med andre ord få på plass en god balanse mellom tempo og kontroll.

Agder fylkeskommune ønsker initiativene fra KS velkommen og støtter disse.

4. *Hvordan sikrer fylkeskommunen at bruk av KI i saksbehandling og tjenesteyting ikke fører til digital diskriminering eller svekka rettssikkerhet?*

Agder fylkeskommune har etablert en retningslinje for bruk av kunstig intelligens (KI). Denne retningslinjen tydeliggjør hvordan man skal gå frem dersom man ønsker å ta i bruk KI i tjenestene. Den enkelte sektor er ansvarlig for å utarbeide mer detaljerte rutiner for bruken av KI innen sin sektor.

I henhold til retningslinjen skal det gjennomføre en risikovurdering av KI-tjenesten før en tar denne i bruk. Dersom KI tjenesten kan innebære en høy risiko for den registrertes personvern, skal det gjennomføres en personvernkonsekvensanalyse (DPIA). I enkelte tilfeller skal det også gjennomføres en menneskerettslig konsekvensvurdering (Fundamental rights impact assessment).

Kontrollen av om disse retningslinjene følges inngår i fylkeskommunens styringssystem for informasjonssikkerhet (ISMS). Gjennomføring av ROS og konsekvensvurderinger skal registreres i systemoversikten som inngår i vårt ISMS.

5. Vil fylkesordføreren garantere at effektiviseringsgevinster som følge av KI skal brukes til å styrke tjenestetilbudet og de ansattes arbeidsvilkår, og ikke som påskudd for nedbemanning?

Agder fylkeskommunes prioriteringer vedtas i handlings- og økonomiplanen, med oppfølging gjennom tertialer og årsberetning.

Det pågår som kjent en omstilling av Agder fylkeskommune, hvor *«formålet med omstillingsprosessen er å gjøre Agder fylkeskommune i stand til å løse samfunnsoppdraget på en mer ressurseffektiv måte. Vi skal levere gode tjenester til innbyggerne og være en relevant samarbeidspartner innenfor stadig strammere økonomiske rammer»*.